

Президентський дискурс включає й аргументи на користь української толерантності, адже громадяни України, лояльні до влади, могли вільно любити росію та її культуру (автор так підігрує електорату того ж Донбасу чи Криму, який за нього й голосував) – як і за Кравчука та Януковича.

Як висновок можна зазначити, що в питанні ставлення українців до росіян увесь період незалежності можна поділити на дві принципово різні частини – до повномасштабної війни, розв'язаної росією, і сьогодні та в подальшому. Лише такі екстремальні умови показали істинне обличчя наших історичних сусідів, яке засвідчено у фольклорі та висловах великих українців.

Список використаних джерел:

1. Кучма Л. Д. Україна – не Росія ; пер. з рос. І. Пащенко, О. Руденко-Десняк. URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0003713>
2. Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму. Київ: ТОВ «Вид-во «Кліо», 2017. 240 с.

РИЗОМАТИЧНЕ РОЗГОРТАННЯ СЮЖЕТУ ЯК СПОСІБ ТВОРЕННЯ ПОСТІРОНІЇ У РОМАНІ ДОНАЛА РАЯНА «THE SPINNING HEART»

*Олена Дунєва,
аспірант кафедри світової літератури,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
E-mail: olenaklymova27@gmail.com*

Постмодерна змістово-композиційна архітектура художнього тексту передбачає можливість виходу за рамки класичної впорядкованості, прагнучи до деконструктивізму смислів та нелінійності оповіді. У цьому контексті сучасний постіронічний стиль письма здатен реалізовуватися у текстовому просторі роману на композиційному рівні, у тому числі завдяки особливостям побудови сюжету автором. Як зазначає професор О. Бабелюк, «постмодерністський нарратив якнайкраще демонструє ризоматичну повістувальну манеру, де немає ані чітко організованої послідовності подій через ієрархію нарративних форм, ані їхнього послідовного часового розгортання» [4].

Поняття «ризоматична література» запозичує з філософії постструктуралізму; чіткій ієрархії «деревної структури» з її відцентровістю та підпорядкованістю постструктуралісти Ж. Дельоза та Ф. Гваттарі (праця «Ризоматична література» 1976 року) протиставили так звану «кореневу систему» чи ризому: нестабільний та динамічний характер буття, попри втрату ознак структурності, здатен функціонувати, трансформуватися та адаптуватися [2]. Постмодерний роман перейняв світоглядні принципи філософської категорії ризомати у плані нелінійності розгортання сюжету та встановлення змістових зв'язків між фікційними персонажами. Ризоматичними ознаками побудови сюжету стають

нелінійність оповіді, децентралізація сюжетного фокусу та розмиття авторського «я». Однак, попри руйнування класичної форми роману, сюжет зберігає цілісність завдяки безлічі непорушних взаємозв'язків ризоми, де кожна точка перетину функціональна, динамічна та самодостатня.

Розглянемо особливості ризоматичного розгортання постіронічно-маркованого сюжету на прикладі роману сучасного ірландського письменника Донала Райана «The Spinning Heart» [3], адже постіронія як визначальна ознака авторського стилю письменника реалізується у текстовому просторі роману зокрема через ризоматичне розгортання сюжету.

Соціальне середовище роману демонструє читачеві полотно внутрішніх та зовнішніх конфліктів двадцяти одного персонажа – представника ірландського робітничого класу на фоні всеосяжної економічної кризи в Ірландії початку двохтисячних: «*world of bad debts, bust businesses, closed rural police stations, ghost states, fractured families, despised immigrants*» [1]. Структурно роман складається з 21 розділу-монологу кожного з персонажів (названих відповідними іменами), які і визначаємо як **точки ризоми** (див. рис.1).

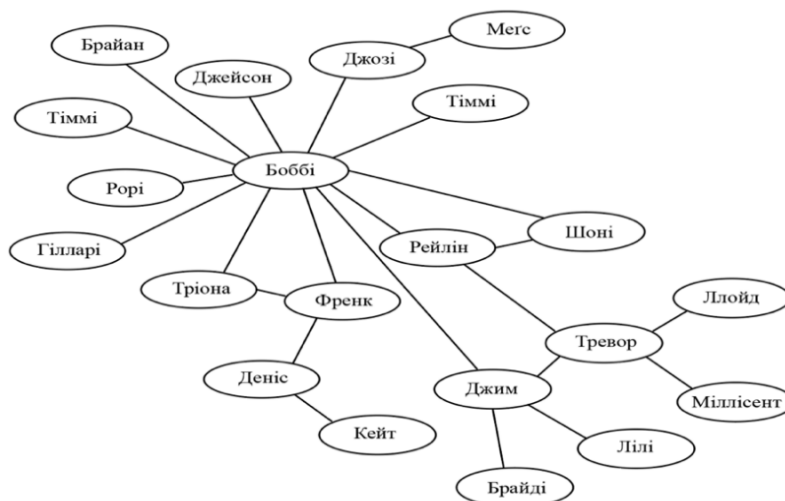

Рис.1. Ризоматичний зв'язок між 21 персонажем роману Донала Райана «The Spinning Heart»

Ризоматичний нарративний устрій роману нагадує міцелій грибниці, де кожна «точка ризоми» є центром міжособистісних зв'язків персонажів роману, забезпечуючи самостійність кожного монологу та рівноправність кожного наратора. У загальній перспективі ризома дозволяє спроектувати цілісну сюжетну картину оповіді та утвердити взаємозалежність персонажів і важливість кожного з них як невід'ємної точки ризоми. Окрім того, відносно застиглому часово-просторовому середовищу роману надають динаміки постіронічно-рефлексивні роздуми персонажів, чий монологи розкривають особистість кожного наратора, що дозволяє читачеві розпочати занурення в оповідь у будь-якій точці ризоми.

Отже, ризоматична структура роману дозволяє реалізувати постіронічні особливості авторського стилю Донала Райана як з точки зору зв'язків між персонажами, так і у ставленні до них автора:

1. Перебуваючи замкненим у своїй точці ризоми, кожен персонаж має можливість висловитися щиро та чесно, рефлексуючи взаємодію з іншими

персонажами. Однак без прямої інтеракції та безпосередніх діалогів реалізується авторський постіронічний задум широти, яка так залишається взаємно непочутою.

2. Замкнені у своїй точці ризоми, персонажі роману Донала Райана з кожним новим розділом-монологом утверджують свою важливість з-поміж інших персонажів роману, однак ризоматичною структурою побудови сюжету автор урівнює трагедію кожного з персонажів. Залишаючи власний суб'єктивний погляд у позатекстовій площині, автор постіронічно нівелює будь-який сенс ширих монологів, не даючи їм жодної моральної оцінки.

Ризоматичне розгортання сюжету із безліччю взаємозв'язків між персонажами: соціальними, економічними та особистісними – не поширюється на внутрішні переживання персонажів роману, кожен з яких перебуває замкненим у своїй точці ризоми, де, наче у капсулі, рефлексує власні рефлексії та не здатен до прямого діалогу. Отже, ризома, як спосіб творення постіронії у романі Донала Райана «The Spinning Heart», сюжетно пов'язуючи персонажів, натомість дистанціює їх емоційно та позбавляє монологічні висловлення авторської оцінки.

Список використаних джерел:

1. de Salazar, Asier Altuna-García. Polyphony, Provincialism, Nostalgia and Involution in Post-Celtic Tiger Ireland: Donal Ryan's The Spinning Heart (2012), English Studies, 100:1, 2019. 90-107, DOI: 10.1080/0013838X.2018.1541267
2. Deleuze, Gilles and Félix Guattari. 1980. A Thousand Plateaus. Trans. Brian Massumi. London and New York: Continuum, 2004. Vol. 2 of Capitalism and Schizophrenia. 2 vols. 1972-1980.
3. Ryan, Donal. The Spinning Heart. Astrolabe publishing, 2020. 208 p.
4. Бабелюк, О. Наративна ризома як вихідний формальний принцип постмодерністського текстотворення. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2011. Вип. 9. С. 16-26.

ПУБЛІЦИСТИЧНА СКЛАДОВА У ГРОМАДСЬКІЙ ТА ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВІКТОРА ГЮГО (ЗА РОМАНОМ АНДРЕ МОРУА «ОЛІМПІО, АБО ЖИТТЯ ВІКТОРА ГЮГО»

Василь Загороднюк

*кандидат філологічних наук, доцент
кафедри української і слов'янської
філології та журналістики,
Херсонський державний університет,
E-mail: vzagorodnuk1955@gmail.com*

Громадська і творча діяльність Віктора Гюго динамічна і багатогранна. Вони сприймаються не ізольовано, а в єдності, адже їхня взаємопов'язаність і взаємодоповненість цілком очевидні. І весь життєвий, творчий шлях цього французького автора це підтверджує. До цього і дотичне його особисте життя.